

ENSO-GUTZEIT OSAKEYHTIÖ

SÄHKEOSOITE / TELEGRAF / CABL & TELEGR.
GUTZEIT, ENSO

ENSO
SUOMI-FINLAND

23 p. jouluk. 1938.

VAK/HV

KESKUSKONTTORI
CENTRALKONTORET
CENTRAL-OFFICE

K. Herra, Pääjohtaja Risto Ryti,
Suomen Pankki,
Helsinki.

H. V.

Viitaten eilispäiväiseen puhelinkeskusteluuni saan tämän mukana lähettää meidän herra D. Brunow'n laatimat muistiinpanot Saksan matkaltaan tässä kuussa.

Vuoden vaihteen johdosta pyydän saada kiittää Sinua kaikesta sekä edustamalleni yhtiölle että minulle mieskohtaisesti antamastasi avusta ja tuesta. Samalla saan toivottaa itsellesi ja perheellesi hyvää ja rauhallista joulua.

Ystävyydellä

A. Katilainen

liitt.

Muistiinpanoja Saksan matkasta 11 - 16 pnä joulukuuta 1938.

PUUTAVARAMARKKINAT.

Tarve. Puutavaratarve on edelleenkin suuri ja ylittää huomattavasti tuontimahdollisuudet, vaikka yksityiset rakennusyrietykset ovat käytännöllisesti katsoen kielletyt. Puutavaran ja raudan puutteen lisäksi on ilmennyt sementin puutetta (linnoitukset länsirajalla?), joten monessa paikassa rakennustyöt ovat keskeytetyt. Päärakentajana on edelleenkin valtio ja armeija, sekä valtion suoranaisesti tai epäsuorasti avustamat "Siedlung"-talojen rakentajat. Valtion ja armeijan rakennusohjelmassa on vielä niin paljon tekemättä, ettei ole pelättävissä kulutuksen vähentymistä ensi vuoden aikana.

Varastot ovat niin mitättömät, etteivät tuojat halunneet näyttää varastopaikkojaan eikä mainita varastonumeroita. Asiamiesten ilmoitusten mukaan olisi esim. Bremenissä varastot olleet per 1/11-38 vain puolet v. 1937 varastomäärästä, jolloin varastot eivät myöskään olleet riittävät. Tuojiin on siis välttämätöntä ostaa niin paljon kuin mahdollista talvilaiivaukseen.

Tuonti puutavaratarpeen peittämiseksi tulee edelleenkin olemaan yhtä välttämätön kuin ennenkin huolimatta Itävallan ja Sudeettisaksan liittämistä Saksaan. Sillä vaikka Metsähallituksella on aikomus samalla tavalla kuin Saksassakin toimeenpanna ylihakkuuta (150 %), niin on toiselta puolen rakennustoiminta näissä maissa vilkastunut samassa suhteessa

Itävallan ja Sudeettisaksan "viennin" Saksaan ei lasketa nousevan huomattavasti edellisiin vuosiin verrattuna.

Venäjän tuonti Saksaan on Saksassakin täydellinen kysymysmerkki. Venäläiset yrittävät kuitenkin ostaa niin paljon kuin mahdollista maksutaseen parantamiseksi, joten on mahdollista, että he saavat sijoitetuksi Saksaan entiset määränsä.

Ruotsalaisten entisen pienen vientimäärän Saksaan pelätään ennemmin supistuvan kuin kasvavan epäedullisen maksutaseen ja suuren malmi-tarpeen takia.

Jugoslavia, Puola ja muut maat tulevat tietenkin toimittamaan huomattavia puutavaramääriä Saksaan, mutta tuskinpa enemmän kuin ennen.

Suomi on tällä hetkellä tärkein puutavarantuontimaa Saksassa, joten saksalaisilla olisi hyvin vaikeaa tulla toimeen ilman suomalaista tavaraa. Äskeisissä neuvotteluissa Suomen kanssa pyrittiin saksalaisen Metsähallituksen taholta saamaan niin paljon kuin mahdollista puutavaraa sijoitetuksi sopimukseen.

Hintakysymys on vielä avoinna, mutta on viranomaisten taholta tuojille ilmoitettu, että Etelä-suomalaisten basishinta 2 x 5 $\frac{1}{2}$ " / 5" u/s mänty olisi oltava korkeintaan £10.-- per std.

Saksalaisten pyrkimykset.

Vaikkapa viranomaisten ja puutavaramiesten taholta ei mainita mitään julkisesti on kuitenkin selvästi havaittavissa määrättyjä pyrkimyksiä puutavaraan nähden saksalaisten viranomaisten taholta. Meidän on tietysti mahdotonta estää kehityksen kulkua Kolmannessa Valtakunnassa, mutta koska ennenpitkää voimme joutua päättämään kantamme näitten pyrkimysten johdosta kehittyneissä odottamattomissa tilanteissa, on syytä tarkoin seurata pyrkimysten kulkua.

Asiamiesten eliminoiminen. Tällainen pyrkimys on täydellisesti yhtäpitävä Kolmannen Valtakunnan taloudellisten periaatteiden kanssa ja ilmenee seuraavista seikoista. Ensiksikin asiamiesten toiminta puskurina luottoasioissa (Delcredererisk) tulee olemaan tarpeeton sillä "Überwachungstelle"n tehtäväksi tulee antaa lisenssejä ainoastaan sellaisille varmoille importööreille, jotka tavalla tai toisella pystyvät takaamaan maksukykynsä. Lisäksi tulee asiamiesten välitystoiminta olemaan tarpeeton Viranomaisten käskystä tuojien täytyy nimittää hintavaliokunta, joka asettuu yhteyteen suoraan viejien vastaavan hintavaliokunnan kanssa. Hinnat määrätään siis suoraan ostajien ja myyjien välillä näitten valiokuntien istunnoissa, ja alistetaan "Überwachungstelle"n hyväksyttäväksi. Todellisuudessa asian kulku on luultavasti päinvastainen, siis siten että "Überwachungstelle" määrää ostajille hintarajoja ja ostajien asiakasi jää saada viejien valiokunta hyväksymään nämä. Hintoihin nähden asiamiehet näinollen eivät pysty valvomaan viejien etuja. He eivät myöskään uskalla pyrkiä saavuttamaan korkeimpia hintoja, sillä sellainen pyrkimys rangaistaan Isänmaanvastaisena toimintana vankilarangaistuksella. Sen lisäksi on asiamiesten aivan mahdotonta pyrkiä laajentamaan jonkun viejän ostajapiiriä. Nykyisten määräysten mukaan viranomaiset määräävät kunkin ostajan tuonnin suuruuden kustakin maasta ja "Überwachungstelle" pystyy myöskin sopimuksen tarkastuksessa määräämään keneltä kukin importööri saa ostaa. Agentti ei saa edes kirjoittaa markkinaraporttia. Näin ollen asianmies on ainoastaan postikonttori ja heitä kohdellaan nykyisin jos sellaisina.

Pyrkimys kiinteisiin yhteyksiin. Koska, niinkuin ylläolevasta käy selville, puutavaratuonnin hoito kokoontuu viranomaisten käsiin, on luonnollista, että nämä pyrkivät panemaan kauppaelämän pykäläkahleisiin.

sillä viranomaiset eivät tietenkään pysty alituisesti seuraamaan markkinain kehityskulkua. Viimeisistä asetuksista käy selvästi ilmi, mitenkä Saksassa pyritään eliminoimaan ei ainoastaan spekulatio vaan myöskin yksityisaloitteet. Tuoille määrätään ostohinnat, myyntihinnat, tavaramäärät, ostomaat ja jälleenmyyntipiirit. Ihanteena on ilmeisesti luoda puutavaratuojista ankaran kurin alainen sotajoukko. Ainoa vaikeus on saada eksportöörit marssimaan mukaan.

Oma sahateollisuus. Koska ilmeisesti tulee olemaan mahdotonta saada ulkomaiset viejät alistumaan tähän komentoon, on herätetty uudelleen kysymys eliminoida sahatavaraviejät. Aikomus on rakentaa suuria sahalaitoksia Stettiniin ja Lübeckiin ja ostaa yksinomaan tukkeja. Tämä naivi ehdotus tapettiin ajoissa tuojien taholta, mutta on kuitenkin tavallaan tyypillinen esimerkki nykyajan Saksan ekonoomisesta ajatustavasta.

"Fachausschuss". Koska tämä yritys ei onnistunut, ovat viranomaiset palanneet uudestaan entiseen ehdotukseen yllämainitun hintavaliokunnan lisäksi nimittää vientimaissa asiantuntijavaliokunta. Tämän valiokunnan tehtävänä olisi toimia neuvonantajana ja tukena kaikissa vältiöiden välisissä neuvotteluissa. Vaikka tällaisen valiokunnan kokoonpano ainakin Suomessa olisi hyvin vaikea kysymys, ei sillä yllämainitussa muodossa olisi mitään vaaraa. Mutta koska saksalaisten taholta ilmeisesti pyritään siihen, että tälle valiokunnalle myöskin myönnettäisiin erinämen määräämisvalta, piilee tässä ehdotuksessa vaara. On ilmeistä, että saksalaiset tämän avulla pyrkivät pääsemään vaikutusvaltaan vientimaissa. Onkin tyypillistä, että tällaiset valiokunnat ovat nyt jo toiminnassa ainoastaan niissä maissa, missä Saksalla on muutenkin taloudellisissa kysymyksissä määräämisvalta.

Koska Saksan kauppamuodot näinollen tulevat täydellisesti muuttumaan, on meidän harkittava, miten meidän tulee suhtautua niihin. Huomiottaen että saksalaisten luettelot sopivat erikoisen hyvin meidän konsernimme sahausohjelmaan, olisi tietysti suotavaa yrittää jatkaa Saksan kauppaamme entisessä laajuudessa niin kauan kuin olosuhteet ja Saksan hallituksen asettamat määräykset sen sallivat.

Emme voi enää vaatia asiamiehiltä, että he tehokkaasti valvoisivat meidän etujamme (siihen liittyvän vaaran takia), emmekä voi luottaa siihen, että asiamiehen avulla pystyisimme säilyttämään Saksan viennissä

paikkamme, koska heidän vaikutusvaltansa on olematon. Saksaan nähden näyttää siis siltä, että meidän täytyy ottaa asiat omiin käsiimme. Koska ostajien on alistettava Berlinin hintadiktatuuriin ja koska kaikki muutkin asiaan vaikuttavat seikat päätetään Berlinissä, on pakko (niin epämiellyttävää kuin se onkin) säännöllisesti ylläpitää yhteyttä Berlinin viranomaisten kanssa käymällä siellä.

Mitä taas hintojen määräämiseen tulee, niin lienee mahdotonta päästä siitä, että Saksan hallituksen määräämä viejien ja tuojien keskeinen kokous tulee olemaan ratkaiseva tässä asiassa. Tämä kokous tulee siis olemaan ainoa tilaisuus, missä voisi lausua mielipiteitä hintakysymyksessä ja myöskin ainoa mahdollisuus käyttää vaikutusvaltaamme hintojen määräämiseen. Huomioonottaen, että kokouksen tekemä päätös joka tapauksessa meihin nähden tulee olemaan voimassa, lienee välttämätöntä olla edustettuna näissä kokouksissa, vaikkakin tällainen menettely on periaatteitamme ja toimintatapojamme vastaan. Mainittakoon tässä yhteydessä, että sekä tuojien että viranomaisten taholta lausuttiin tunnustus meidän tähänastisesta hintapolitiikastamme.

Kotkassa, joulukuun 18 p:nä 1938.

Dage Brunow.